

**Legatio Marchionis Lavardini Romam, Ejusquè Cum
Romano Pontifice Innocentio Undecimo Dissidium**

Sfondrati, Celestino

[S.l.], 1688

17. An in causis temporalibus locus sic Excommunicationi? & quid de
minis & periculis à Lavardino declamatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62944](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62944)

Cardinalis socordia, si obmutuisset, cum tam multis ex causis ad dicendum urgeretur: imò non tantùm dixit, sed etiam scripsit: at veritas & justitia causæ, vocem & calamum vicit.

XVII. *Duodecimo*: (a) *Nam, inquit, Pontificem decuit, sustinenda cause merè temporali ac politica (qualis est, quæ Asyla Legatorum spectat) sacram dignitatem, pacemq; statûs Ecclesiastici, imò totius forsan Europæ periculo exponere.*

R. Credo equidem, quando Innocentius de abrogandis Asylyis cogitavit, id primùm & ante omnia expendisse, plus boni an mali hæc mutatio pareret: nec improvisa illi pericula, quæ modò narrantur; sed tanti non erant, ut tam sanctum & necessarium opus morari deberent, idque justissimis ex causis, ut jam commemorabo, juvatq; longiùs immorari rationibus exponendis, quæ Pontificem obfirmârunt; video enim id potissimùm Innocentio objectum, ac præsertim ab Estreo Cardinali, cum votum suum

(a) *Fol. 4.*

suum calamo exponeret; videlicet imperitos Medicos Pontificem imitatum esse, quando morbum mederi aggressus est peiori remedio. Sed nego, mecumquè negabunt, quotquot pacatis, placidisque animis rem totam considerant, debuisse videlicet tam gravem, plenumquè flagitijs abusum ferri metu malorum, quæ jam tum præviderat, & nunc tanto strepitu à Gallis præcinuntur.

Nam *Primò* supponunt Galli, Jus & immunitates Asylorum rem esse merè politicam & temporalem; at maximè falluntur: cum enim infinita sint flagitia, quæ illorum causâ, & spe impunitatis patrabantur; idquè omnium Nationum, quæ Romam concurrunt, pessimo exemplo; oportuit Asyla considerari non solum ut loca, in quibus Principis potestas & Jurisdictio violatur; sed etiam in quibus suprema Dei Majestas gravissimis injurijs afficitur; at verò quid magis ad Christi Vicarium pertinet, quàm quovis humano respectu seposito cavere, ne Christus tam indignè offenda-

tur,

tur, & tot animæ pessumeant Christi Sanguine redemptæ? non ergo causa Asylo-
rum est causa merè prophana, nisi fortè
illis solis, qui nullâ Dei & animarum curâ
tanguntur.

Deinde suprema Pontificis Jurisdi-
ctio, quæ tot Asyulis in urbe violatur, non
est inter causas merè prophanas censen-
da; quæ enim ad Ecclesiam pertinent,
Deo dicata sunt, nec possunt sine sacrile-
gio usurpari. Id tam certum, ut nihil
frequentius jam ab initio florentis Eccle-
siæ sit à Patribus inculcatum: omittoq;
exempla & testimonia Patrum jam alibi
narrata. Cadit ergo præcipua Lavar-
dini ratio, cum videlicet negat, pruden-
ter Innocentium fecisse, quòd in causa
merè temporali & politica sacram Pon-
tificis dignitatem cum Regia colliserit,
adduxeritquè in tantum discrimen.

Tertiò. Si toties Pontifici abstinend-
um est salubribus Consilijs, quoties
Principes minantur, & bellum eminens
ostentant; quid unquam præclari aude-
bit? Si ergo Romam sibi Galli postulave-
rint,

rint, alioquin bellum illaturi, qui totam Europam incendant, num ideò Pontifices cedent, bellumq; & minas rediment Christi patrimonio? Si semel Pontifices minis se frangi, vinciquè patiantur, idq; Principes observent, nullum facient finem petendi, minandiquè. Æquum ergo non fuit, ut Pontifex à proposito delendi Afyla moveri se pateretur solo metu & terrore futurorum. Fecit Pontifex, quod muneris sui, quod necessitas, quod publica & privatorum falus, imò quod DEI causa (toties in Afylis offensi) exigebant; idquè nullus Principum, si Gallos excipias, non maximè approbavit, ratumq; habuit; si ergo bellum & turbæ à Gallis fequantur, cujus amabò culpâ id fiet? sua retinentis, an rapientis aliena? & quando magis, quàm in iufta causa cœleſti patrociniò fidere, nitiquè Pontifices debent? ſi omnia aut fato, aut caſu evenirent, nullâ in rebus humanis DEI providentiâ ego quoquè honeſtis conſiliis utilia præferrem, ſed quandoquidem conſtat

G

omnia,

omnia, ac præsertim Ecclesiam, Dei nutu gubernari, nunquam persuaderi me patiar, ut credam Deo placere sordida consilia, aut secunda fore. Hæc non mea, sed Apostoli sententia est: (a) *Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobabo: nonne stultam fecit Deus sapientiam hujus sæculi?* Verbo, si bellandum est, malim Pontifices cum Gallis, quàm cum DEO & conscientia bellum suscipere.

Quartò. Cum dicitur, minus esse malum Regi Galliæ Asylum spontè cedere, quàm vim & bellum experiri; oportet non Asylum tantùm expendere, ejusque cessionem, sed omnia, quæ hâc cessione proventura sunt; nam & arborem non folam, sed cum fructibus æstimamus. Si Pontifex Gallo cedat, eadem ratione & Hispano, & Anglo, & omnibus Principibus cedendum erit Asyla postulanti- bus: at quanta hinc confusio flagitiis impunè florentibus, & totâ ferè Româ in speluncam Latronum conversâ? Imò multò quàm ante gravius malum, experi-

(a) *1. Corinth. 1.*

què remedij: crescet enim Legatorum
licentia, quando se victores, victum Pon-
tificem cernent. Revocentur in memo-
riam & mala, & pericula, quæ paucis
mensibus contigere, Lavardino non Le-
gatum Romæ, sed Regnatorem agente,
quamvis invito & obnitente Pontifice?
quid rogo fiet, si & perpetua & pacifica
sit hæc Asylorum dominatio; & omni-
um Principum Legatis permiffa? imò
non Legatis tantum, sed omnibus idem
jus affectantibus? Oportebit sanè aut
Pontificem Romam excedere, aut preca-
riò & ex magnatum arbitrio vivere, hoc
est, servi non Principis more, & exem-
plo nullibi terrarum viso. Quod possit
malum comparari tam indignæ servi-
tuti? nequè hinc finis, ubi enim semel
Principes vicerint, & prætextu Asyli, ut
nuper Lavardinus, urbem armis, Clie-
telis, factionibus impleverint, iidem,
quibus nunc & paribus minis alia Ponti-
ficum jura, quoties libuerit, involabunt:
imò nec tuta Pontificum & libera ele-
ctio; redibitque Ecclesia in pristinam
servi-

fervitatem, quando videlicet sub Dominatu Tusciæ Marchionum Pontificis electio non liberis suffragiis, sed pretio, armisque agebatur, imò ex voto meretricum, quæ in aula magis placuissent. Meritò igitur Innocentius etiam principia, omnemque speciem externi Dominatus, deleta voluit, ne frustra essent remedia morbo jam valido; nec ullum malum credidit huic posse comparari.

Quintò. Sed & Patrum exempla Pontificem nostrum docuere, ne in tam justa & necessaria causa minis, vanisque terroribus cederet. Nulla planè virtus Magnam Pontificem ut magnanimitas & constantia decet, nec alia magis in Patribus floruit primitivæ Ecclesiæ, quando perpetuæ cum Principibus lites crucem averfantibus. Infinitus sim, si omnia recenseam; memoriâ repetatur, quantis minis egerit Justina contra Ambrosium, Eudoxia contra Chrysostrum, Valens Imperator contra Athanasium; qui tamen nullo unquam terrore moveri poterant, ut à sententia decederent: & tamen

illi,

illi, qui minabantur, non Galliae aut Hispaniae Reges erant, sed totius Orbis, Europae videlicet, Africae, Asiaeque Imperatores. Quibus verò minabantur, Episcopitantum: quantum ergo pudoris, si Pontifices paveant, Episcopis intrepidis, metuque liberis? & denique quidquid Galli irascantur, nunquam Orbis terrarum credet, Ludovicum Regem illi Ecclesiae bellum illaturum, à qua ejus stirps coronam accepit. Nam quae gloria tanto Regi arma in Sacerdotes vertisse, & Patrem ac Pontificem suum ideò bello pulsasse, quia non voluit, quod non licuit? Ergo cum Romam Gallus expugnaverit, Portis Vaticani hæc inscriptio grandibus litteris incidetur: *Templum Religionis, quod Christus fundavit, Petrus erexit, Pipinus dotavit, Ludovicus destruxit?* Non potest id fieri, quidquid Galli minentur.

XVIII. Decimotertiò, (a) Conqueritur Lavardini Defensor: *Omnia Pontifices in pejus interpretari. Vocari exercitus*

G 3

paucos

(a) Fol. 5.